

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Negyedévre „ 2.50
Egy óra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
Főplaccz, a városháza
szemben.

Hirdetések a legmér-
sekeltebb árszámítás
mellett.

Klerikális vagy-e? Szabadelvű vagy-e?

Debreczen, június 14.

* * Amit régen óhajtottunk, az úgy látszik megjön. Óhajtottunk egy egészséges parlamenti állapotot, mint a milyen az angol, a hol van két párt és nem több. Zavaros, apró frakciókból álló többségek és kisebbségek rontják a levegőt a többi országokban s vajmi kevésre képesek menni az angol rendszer, normális és rendszeres parlamenti élet mellett. Francia Német és Olaszországban és a többi apróbbka országokban parlamenti pártveszekedésekre pazaroltatik a legtöbb idő, de mire menne vajjon Anglia, melynek önmagán kívül még annyi más országot kell kormányoznia, ha annyit veszekednék, mint pl. csak mi is. Mi egy kicsi nemzet kicsi hatáskörrel és csak önmagunkal foglalkozva, egy lépést haladuk, kilencz lépést elveszekszünk. Ahány párt annyi külön érdek annyi malicziózus akadékoskodás és szánt-szándékos hátráltatása a kormányzásnak!

Na de hát Istennek hála, kezdünk angoloskodni. Kezdünk zöldágra vergődni és kezdünk szaturalódnai. Az egyházi javaslatok érája egy valóságos vegyi bomlást és kiválást idézett elő a parlamenti elemek közt, melyek a címek s öneinevezések álarcaival alatt egy valódi bohóc játékot üzenek, szórván a nemzet szemébe a port összemarékál, hogy az nem bírta eléggé törülgetni, hogy nézhessen és nem birt eléggé nézni, hogy láthasson.

És hogy Apponyi tánczot, Ugron tánczot, Justh tánczot stb, ne látott volna, azt nem mondhatja. A kosztümök és álarczok különbözősége festői képet nyújtott, egyik jobban akarván adni a szabadsághóst, a radikálist, a szabadelvűt, a demokratát, a nemzetit, a függetlent, mint a másik, de ütven a polgári házasság órája, a mikor le kell dobni az álarczokat, ime ime előállanak ők a magok természetes mivoltukban, és megmondta Eötvösnek Polonyi, Polonyinak Justh, Justhnak Ugron, Ugronnak Kossuth Ferencz és Kossuth Ferencznek Bartha Miklós, hogy ők kicsodák és kicsodák; Apponyiék és Szapáryék pedig megmondták saját maguk.

A nemzet szemébe való porszórás megszűnt s a nemzet ma már nemcsak nézhet, de láthat is. Láthatja, hogy Magyarországon minden más jelszó és minden más pártezim hazugság és szélhámosság, hogy itt csak két uralkodó elem van, ami az igazi és ami az érdekkerekeket hajtja és a mi a társadalmi életben is mindig érezhető volt: az egyenlőség, testvériség és szabad-

ság egy szóban kifejezést nyerő „szabadelvűség” eleme, amely magyar és magába hordja a függetlenség örök elvét, melyet észszel tapintattal, kitartással, de folytonosan fejleszt; a másik az osztályok konzervatív, klerikális, arisztokratikus és aligarkikus elemeinek érdekszövetsége beosztva a különböző pártok lobogói alá, hangzatos jelszavak csengés-bongása, nagy ígéretek és ámitó frázisai közepett népszerűségre s ez által uralomra törekedvén.

Az álarcz lehullt. Ha a nemzet most se lát, most se képes fölismerni az ő igazait, az valóban nagy baj reá nézve. Ha még most sincs tisztában azzal, hogy a szabadelvűség az ő lobogója, a többi pedig mind csak szemfényvesztés és érdekharc, akkor számandó lesz az ő sorsa, mert saját maga ellen fogják felfegyverezni és saját maga ellen fogják vezetni. „Függetlenségi párt.” „Nemzeti párt.” nincs! Mindezek a címek csak félrevezetésre szánt csalétkek. Egy igazi függetlenségi párt van, egy igazi nemzeti párt van: az egyenlőség, testvériség és szabadság pártja, mely a szabadelvű czimben nyer kifejezést.

A szabadelvűpárt minden törekvése oda irányul, hogy Magyarországot okos, helyes, józan, és tapintatos politika által a függetlenség lehetősége felé vezesse, de nem Béccsel, nem Ausztriával szemben, hanem azok közreműködésével. Nem akar forradalmat és háborút semmiféle czimen; sem a harcsteren, sem a papiron, sem a politikában, hanem akar együtt haladást és folytonos fejlődést, hogy elérhesse amit a függetlenségi párt elérni akarna, de hibás rosz politikával, türelmetlenségével, nyers követeléseiével, őszinteség hiányával, reakzionarius ultramontán velleitásaival, gyanus szövetségeseivel és a szabadelvűség elleni nyílt állás foglalásával vagy Kossuth Ferenczes panaszaiival és sóhajtozásaiival elérni, *nem fog soha!*

Minden ami 1867 óta Magyarországon történt a szabadelvű elem vívmánya. Ez tesz és halad, a többi csak lármáz, mindenféle ravasz eszközökkel, cselekkel, ámitásokkal kormányra igyekszik, de tapintatlan és gyámoltalan kverilla csapatai a szabadelvűség tömör, kitartó, öntudatos fálánkszai előtt összetörnek.

Szabadelvű vagy-e? Klerikális vagy-é? Ezek a kérdések dominálják a helyzetet. Ne tessék itt szélhámoskodni függetlenségi czimvel, nemzeti párti czimvel! A szabadelvű czim magában foglalja a függetlenséget, a nemzetit! Ez egy kompakt, tiszta, átlátszó elnevezés, amely minden félremagya-

rázást kizár. Hát le kell tenni azt a többi csörgő sapkát, melyet éppen Ugron és csörget Apponyi mint Ugron, Ugron mint Justh. Egyik tulliczítja a másikat. Csak a szabadelvűség nem liczítál!

Egyik bevallja, hogy ő klerikális, a másik szégyenli nem meri bevallani, mert fél, hogy eltaszítja magától a népszerűséget, maga ellen hangolja a közvéleményt. Hát hol itt az őszinteség? Ha tudni akarja, hogy mit szól hozzá a nemzet, hát vallja be elvét, de félrevezetni ne akarjon. Tessék nyílt sisakkal dolgozni a himezés-hámozás már ugy is hasztalan, mindenki tudja, hogy ma már csak két párt foglalja el a tért: *a szabadelvű és a klerikális.*

— **A belügyminiszterium anyakönyvi osztálya** — mint a M-g ertesül már is szervezve van s a kinevezések már legközelebb meg fognak történni. Az osztály vezetője egy osztálytanácsos lesz, kinek egy titkár, egy segédtitkár, egy fogalmazó, 20 anyakönyvi felügyelő és kezelési teendők végzésére nagyobb számu díjnok lesz alárendelve. Az anyakönyvi felügyelők tele első osztályu, a másik tele masod osztályu felügyelői ranggal fog kineveztetni. Az első osztályuaknak évi összes járuléka 2600 frt, a másodosztályuaké 1900 frt, de ezenfelül kapnak utazási költséget és napidíjat, egyenkint, átlag és évenkint 1000 frt összegben. A miniszterium anyakönyvi hivatala tényleges működését augusztus vagy szeptember hónapban kezdi meg, de az előkészületek nevezetesen a könyvek, nyomtatványok és formuláris megállapításának munkája már folyamatban van.

— **Belföldi hírek.** (Előkészületek a kiállításra.) Dániel Ernő kereskedelmi miniszter a kiállítási igazgatóságot arról értesítette, hogy az ezredéves országos kiállításról nagy följelentést fog kiadni, mely a kiállítást részleteiben ismerteti s ezenkívül az ország közgazdasági leírását is magában foglalja. E följelentést szerkesztésével a kereskedelmi miniszter Matlekovics Sándor nyugalmazott államtitkárt bízta meg. — (Jókegyfalu Lajos) miniszteri tanácsos, már megkapta a királyi kéziratot, mely állásától fölmenti, teljes fizetéssel nyugdíjazza s a czimzetes államtitkári ranggal tünteti ki.

— **Külföldi hírek.** (Válság Ausztriában.) A cilli-i szlovén gimnazium kérdése valószínűleg parlamenti válság és kormányválságra fog vezetni. A baloldal, el van határozva, hogy véget vet a koalíciósnyomasztó helyzetnek. Több képviselő kijelentette, hogy most már nem marad meg a koalícióban, ha a cilli-i szlovén gimnazium ügyében megejtendő a baloldal rovására dől el minden körülmények közt nagyon válságos, mert ha a német baloldal kitép a koalícióból, nyomon követi ezt a kormányválság. Nem lehetetlen, hogy a napokban már fel is oszlatják a parlamentet. — (Luther-szobor Berlinben.) Berlinben tegnap leplez-

ték le a Luther-szobrot a Neuer Markt nevű téren. A szoborbizottság nevében Schröder tanácsos intézett beszédet Frigyes Lipót herceghez, a ki a császárt képviselte. — (Feloszlott diákgyesületek.) Utóbbi napokban két diák-egyletet oszlattak fel Bécsben, az Akademische Vereinigung-ot és a Polónia lengyel egyletet. A feloszlott egyleteknek a hatóság az indokot adta tudtul, hogy feloszlásuk a 48-ik évi márcziusi események feletti ünnepeiknek következménye. A Polóniát ezenkívül meg azért is feloszlatták volna, mert Levakovszki képviselőt helyesléséről értesítette Sándor orosz császár halála alkalmával követett eljárásáért. — (Bolgárok Oroszországban.) A deputációt, mely Oroszországba megy, hogy a császár sírjára koszorút helyezzen, már összeállították. A küldöttségben lesznek: Gregor és Klement püspökök, Todorovics kamaraelnök továbbá Mintsovits, Molov, Nabokov, Bobtsev és Geov. — (Magyarellenes mozgalom Belgrádban.) A belgrádi Szt.-Száva egyletben nagy magyarellenes mozgalom indult meg. Az egylet elnökét, Mikolajevits Szevetonikot, ki magyar érzelméről ismeretes a muszka-pártiak megakarják buktatni a helyébe a nagy magyar ellenes Dudics archimandritát akarják elnöknek választani. — (A kínai kölcsön.) Oroszország berlini körök nézete szerint a kínai kölcsönrel csak az előleget akarja visszanyerni, melyet a háboru tartalma alatt Kínának adott. — (Merénylet az angol királynő ellen.) Egy örült ember az utóbbi napokban a skót felvidéken merényletet akart elkövetni Viktória királynő ellen. A merénylőt Dron Tamásnak hívják. Mindenkép be akart hatolni Balmoral kastélyba, hogy a királynővel beszéljen. Ballaterben, mely a legközelebbi város Balmoralhoz, kilötte revolverét, mire kísérője, Mitschell, megragadta őt és beszálította a legközelebbi város rendőrállomásra. Különbféle leveleket találtak nála, ezek egyike a királynőhöz, a másik Gladstonehoz volt intézve. Az utóbbi levélben az van, hogy ő (Dron) nemsokára Anglia királya lesz.

Gróf Goluchowszky és a magyar delegáció.

Budapest, június 13.

Gróf Goluchowszky — mint a „Pester Correspondenz“-zel magas hivatalos oldalról közlik, — már a magyar delegációban történt első bemutatkozása után meggyőződött arról, hogy a külügyminiszterium vezetése a magyar állam törvényes és irányadó befolyásának tényével szemben, másrészt a magyar nemzet okos mértéktartása és diplomatikusan tapintatos politikai felfogása a legnagyobb előnnyel van a külügyminiszteriumra és a monarchia nemzetközi befolyására.

Ezért örült is gróf Goluchowszky annak, hogy a magyar delegáció, mint a magyar parlament alkotmányos mandatáriusa, igazán lovasias, a külügyminiszter által különösen hálásan elismert szeretetreméltósággal könnyíti meg nehéz hivataloskodása kezdetét. De nemcsak gróf Goluchowszky, hanem a legmagasabb udvari körök is különösen hálásak báró Bánffy miniszterelnök és a magyar delegáció vezető tagjai iránt, a miért a magyar kormány és a magyar parlament meghatározottjai, pártkülönbség nélkül, okos maguktartása és áldozatkész állásfoglalásuk által a felsége és az osztrák-magyar monarchia hatalmi befolyásának, az európai béke fentartásának és megerősítésének előnyére, a legbecesebb és legnélkülözhetlenebb szolgálatakat teszik.

Valamint legfelsőbb helyen, ugy a koronának e tárgyban ismeretes nézeteivel teljes összhangban gróf Goluchowszky is már kinevezése előtt mindig hű maradt ama meggyőződéséhez, hogy az egész magyar nemzet hagyományos, igazán konzervatív felfogása a monarchia nemzetközi hatalom befolyásának rendkívül hasznos, mert a monarchia mindkét államában, különösen megbízható és pártkülönbség nélkül rendszeres munka által elősegített módon a magyar államban, mindig

az egységes magyar állam szuverén tekintélye és hatalomteljessége pártfogoltatik.

A szabatos és szerencsés forma, melylyel gróf Goluchowszky a hármasszövetségről nyilatkozott, nemcsak a magyar kormány, hanem az ellenzéki delegátusok jogos tetszését is megnyerte. Joggal mondja gróf Goluchowszky, és ebben találkozik az egész magyar nemzet rokonérző helyeslésével, hogy a tántoríthatlan ragaszkodás a hármasszövetséghez nemcsak ki nem zárja a legjobb és logbarátságosabb viszonyt a többi hatalmakhoz, hanem ellenkezőleg, határozottan feltételezi ennek a minden irányban fentartott viszonynak az ápolását. Tökéletesen megfelel ez a velünk csakis az európai béke megóvása és biztos fentartása végett szövetkezett nagy hatalmak, Német- és Olaszország céljainak. Részünkről a hármasszövetségnek ezt a gróf Goluchowszky által kiváló diplomáciai ügyességgel a jövőre is kodifikált magyarázatát tartottuk mindig az egyedül helyesnek.

Tanügy.

* Matematikai verseny. A matematikai és fizikai társulat, hogy e tudományok iránt való érdeklődést fokozza a magyarországi középiskolákban érettségi vizsgálatot tett tanulók között e két tudományból versenyt rendez. Két helyen lesz a diákok versenye. Budapesten és Kolozsvárt szeptember 10-én. A versenyt a következő módon tartják meg majd. A versenyre jelentkezők a kitűzött helyen és időben összejönnek, a hol a társulat bizottsága az elnök pecsétjével lezárt borítékból a tételeket kiveszi és felolvassa. A tételek a középiskolai tananyag köréből valók lesznek a kidolgozásuk külön tanulmányt nem követel. A kidolgozásra négy órai időt ad a bizottság és a versenyző bármilyen könyvet vagy jegyzetet használhat.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Részletfizetésre.*)

Elbeszélés.

Irtá: Katona Imre.

I.

Vékony, kékeres, fehér kis kezei izgatóttan babrálnak a füzetes regény goromba nyomású lapjai között. Világoskék szeméből kiszivárgott a könnyű, csillogva a szeplős arczon, mint a tarka rózsán az elkésett harmatepp.

En istenem! hiszen tudom én azt, hogy fáj az, nagyon fáj az a serdülő leány szívének, ha valaki akkor kapja ki a kezéből a regényt, mikor annak hőse éppen csak hogy ajkával meg nem érinti az odaadón simuló hősnő ajkát; van abban valami, a mi hirtelen bosszúra ösztönöz, a mi kisajtolja a szemekből a könnyet, az utolsót, ha több nincs benne.

A vastagmama is dühösen kapta ki a Sarolta kezei közül a sárga füzetet. Vörhenyes, fénylő haja a ráakódott finom lisztportól olyan homályos zománczot nyert, mint a fényes, velencei üveg az égéstől. Vastag ajkai reszkettek, mikor a füzetet a szoba szegletébe dobta.

— Már megint ez az éhhetetlen olvasás! Te lány! Te Sári! . . . Hová vezet ez? . . . Ostobaság az mind, a mi irás, elbolondul tőle az a te szép eszed, te lány! . . . Te Sári! Kell azt neked tudni, hogy vész meg egy gazdag lány egy koldus, egy nyomoruságkergető legény után? Kell? . . . Bizonyosan grófkisasszonyról beszél az a könyv. Olyan bolondos grófkisasszonyról, a ki beleszeret az inasába . . . Kell azt neked tudnod? . . .

*) A „Magyar Szalon“-ból.

Te lány, te Sári! . . . Jól van, hiszen mulass; ott a zongorád, ott a francia könyved, — tanulj, énekelj, köss, stikelj, merkölj; de nekem bolondságokat el ne kövess!

— De anyám, hiszen megunja az ember az egyfórást; — szólt bizonytalan hangsuíoyással az ablakon ki-kitekingető Sarolta.

— Mit, megunja?! Hát én meguntam-e az apádat huszonöt esztendő óta? Abból nem falsz, mert könnyű a leked, könnyű a véred!

Sarolta tágra nyílt szemekkel fordult szembe anyjával. Tekintetében a bámulat, a kétség, a dacz tükröződött hirtelen változásokban vissza.

— Jól van, édes mamám. Azt én tudom.

— De én is tudom, de én is látom, — pattogott az érző szívé, szigorú mama.

Hjah! A mamák, már azok olyanok, hogy vigyáznak a leányuk minden mozdulatára! Ámbár, mikor még ő reájuk is így vigyáztak, milyen jól esett az ő lelküknek is, ha egy kicsit könnyithettek rajta.

— Igen, én is tudom, de látom is és megöl a bubánat, a gond, a szomorúság, — hova téved az a te leked, te lány, te Sári! Vagy azt gondolod, hogy illik az egy művelt lánytól, aminő te vagy, hogy holmi csizlik csizmadialegénnyel hordatod magadnak a rózsákat, a limonádét a bálban, — én istenem, mennyi pénzbe kerül egy olyan bál! És te azt figyelembe sem veszed! Mikor a Váro ur, aki már óvatosságot tanul, már benzol is, aki nemsokára kész orvos lesz; az a Váro ur, az a szép fiu ugy néz rád mindig, mint aki szeret! . . .

Sarolta unatkozó egykedvűséggel hallgatta a szigorú, jóakaró mama feddéseit, együltő helyében azt olvasgatva, hogy nány szemet is kell himezni a debardeur-mintára.

— Mint aki szeret! . . . De te azt nem

látod, nem akarod ugy-e látni?! Mert rossz vagy, rosszlelkű; csak nyűg az anyád, az apád, a testvéreid, de nem, az egész világ lelkén! . . . Igen, azt a pófókképp csizlik csizmadialegénnyel, aki egyebet sem tanul, mint csizmát varrni, — azt meglátod, arra még mosolyogsz is, az tetszik is, de . . . Isten bocsá, talán még szereted is?!

Sarolta fölszisszent, mintha fülánk érte volna; az arca is éppen ugy pirult ki belé.

— És ha ugy volna, édes mamám; ha szeretném?! — kéré vontatott, belső izgalmótló remegő hangon.

— Ha szeretnéd, hát akkor . . . akkor nem szeretnéd. Mit szeretnél rajta? A tanulatlan, paraszti maniórját?

— Az őszinteségét.

— A sunyi, apró szemeit; a pófók arcját? Hiszen . . .

— Nem pófók, csak erős, izmos.

— Igen, vér-eres . . . A bortól, pálinkától puffadt.

— Az nem lehet, mert az sohsem iszik. — De iszik. Ha bort nem is, de fölhabszolja az én nyugodalmamat.

Sarolta lehajtotta fejét a kis asztalkára, mely előtt állt. Szíve lázasan dobogott; azok a finoman gondozott, rózsaszínű körmök kaparták a kis asztal kemény fáját, hogy odavesztek, eltompultak belé.

A mama még nem tetézte a tanítását.

— Aztán te lány, te Sári, ha volna leked, nem játszanál vele oly könnyen. Nem ám! Mert mi a te czéled, mi a leánynak a czélja? Otthonülő, vén leánynak maradni, aszótt arcczal, fonnyadó karokkal, vagy nekihizott, széles csipőkkel? Világ csufjára lenni, — vagy boldogul élni egy kedves ember oldalán, aki doktor is lesz, te meg doktorné? Tekintetes asszony, akinek kezét csókol mindenki. . . . Tekintetes doktorné! . . .

Heti szemle.

Diákjás a lefolyt hét eseménye. Ne kicsinyeljék Debreczen lelkes ifju vendégei látogatását: jelentős az, városunk hegemoniáját jelenti a nemzeti köznevelés terén, messze érdekek fölött. És jelent tömördek okulást, mit nyújtottunk és nyertünk különösen. Ezek közt nem utolsó helyen áll az enyediék példaadása a tanárok és növendékek között fennálló bensőségteljes viszonyra. Az iskolák működésének súlypontját a nevelésre helyezni át, az oktatás minden ágát a nevelés eszközeül rendelni alá: ez irányzat bir jövővel, erre kell tanintézetünknek törekedniök.

Nos hát épen nem biztató jelenség, hogy egyetlen modern középiskolai internátusunk, a kereskedelmi akadémiával kapcsolatos, utolsó hetét éli; a magán vállalatában kimerült igazgató által felosztatva lesz. Két cikkünk foglalkozott ez ügygel: vajha megszivelnék az érdekeltek és kimondanák egy nagyobb — esetleg más iskolák növendékeire is kiterjedő — internátus megalapítását. Semmi kétség: a város bölcsesége ennek a kezdeményezésnek is szívesen sietne a támogatására.

Az „egy akol, egy pásztor“ eszméje lelkesíti a „nyájas“ olvasók nyáját a hirlapírókat is, a kik szintén internátust alapítanak. „Otthon“ után sovárgásuk újabb mozgalmat hozott létre. Ezuttal a fiatal generáció hág az öregnek nyakára, persze csak hogy magasb talapzatról dirigálhasson. Jól teszi, övé a jövő: bizonyítsa magát méltónak reá. Úgyes új manőverrel kerülök meg az eddigi kísérletek hajótörő szirtjeit: a sik tengerre, a közönség áradatába taszítják sejkájukat, vagy menten elmerül ez, vagy kedvező áramlat céljához sodorja. Szerencse fel, ifju Jázon-had!

Képlet nélkül szólva a hirlapírók otthona a társadalom szalónja is akar lenni. Bevonní tervezik a mozgalomba a köz- és társas életvezérerőt, hogy így a társadalom és a sajtó kölcsönhatásába erősödök mind a hirlapíródalom mind a „társaság“ Debreczennek e még eléggé ki nem alakult szerve.

Szalónját megnyitná a hirlapírók Otthona a közönség számára, hogy viszont közelebb érjen annak szívéhez-lelkéhez. Tagadhatlan, hogy a közvetlen érintkezés sokszor tereiné helyes irányba mind a sajtó, mind a közélet célvezető haladását. Estélyeket, felolvasásokat, előadásokat rendezne az „Otthon“ ifjusága: szóval, pezsgő életet varázsolva elő. Ábrándnak is szép, hát még programnak.

Csak hogy nem első ám a hirlapírók e merész kezdeményezés terén. Megelőzte öket a tekintélyes „Csokonai kör“, mely megújodva új elnökének ambiciozus lelkét vezetésében, csak az imént brávozta el, hogy munkásságának új programját adja, és a szépirodalom művelésén kívül ismeretlen játszás, a zene, dal- és műkedvelő szín előadások rendezését is hatáskörébe írja.

És itt van a másik szép egyesület a „Zenede egyet“ mely a zene: ének és szavalat oktatáson kívül mar megkezdte a hangversenyek rendezésével a közönségre közvetlen művészi hatás kifejtését is.

„Bitter im Bande“ lenne hát az Otthon. Világért se mondjuk, hogy ez ne képezze ambícióját. Sőt egyetlen és legfőbb biztosítékát abban látnók a szép kezdeményezés sikerének, ha minél bensőbb kapcsolatot hozna az „Otthon“ létre köznevelődési egyesületeink között.

Például csak egy kombinációt említsünk fel. A zenedének van remek kis palotája, de nincs közönsége. A Csokonai-kör viszont törzsközönséggel dícselkedhetik, de hajléktalan. Az Otthonnak küzdenie kell mind az otthon, mind a közönség megtérmentése gondjával, de van rendkívüli agilitása, mire sokat

építhet és van biztos kilátása, hogy itt páratlanul gazdag olvasó szalont rendezhet be könnyű szerrel a közönség kényelmére.

Hát szövetkezzenek. Adjon a zenede befektetett tőkéje kamatainak megtérítése mellett át a másik két egyesületnek pár termet „Otthon“ hol a hirlapírók találkozója, könyvtára és hirlap salónja berendeztetnék; ugyan-e helyiségek szolgáljanak a Csokonai kör tagjainak találkozójaul, társalgó, olvasó és gyűlés terméül; persze a zenede is élvezhetné az „Otthon“ mindenelőnyét s kényelmét. A felolvasások előadások, hangversenyek stb. terme pedig a közös díszterem volna, hová a hirlapírók gyakorta megnyernének országos sőt európai színű művészeteket is egy-egy föllépésre. Három egyesület háromféle dogozvarontja egymást: ily szövetkezés után haladva pedig ugy magának, mint Debreczen társadalmának és a hivatáskörébe fejlesztését leg-sikeresebben munkálhatja.

A választás után.

Debreczen, június 14.

A szabadelvű párt lobogója ismét győzelmesen került ki választási harcából. Diadalunk ezuttal diédségesebb, fényesebb volt mint bármikor. Egy perczig sem voltunk kétségbe ez iránt, hogy a június 12-diki választás a szabadelvű párt győzelmével végződik, de azt magunk se reményeltük hogy pártunk többsége ennyire megközelítse a kétszázat. Az elentéltre lesújtó ez a fényes eredmény. Napokon keresztül a győzelem reménységével áttaták magukat és elvtársai-
kat; a párt organuma fékevesztett dühvel ontotta mérgét a szabadelvű pártés jelöltje iránt és hirdette biztos bukását a kormánypártnak.

A választ megadta a III. kerület intelligens, a bölcs mérséklet politikáját követő szabadelvű polgársága. Mert 937 szavazatból

Én édes istenem, hiszen a lelkem üdvösségét adtam volna zálogba, ha lánykoromban csak egy állatorvos is megkért volna.

— És ma, ugy-e mamám, mégis boldog, pedig a tata egy szabó.

— Igen, de segédeket tarthat.

— És megelégedett, gazdag.

És kitóduló könnyeit elmorzsolta fényes, égszinkék szemében.

A szigorú, elvszilárd és erényes mama a sarokba szoritva érezte magát; ki kellett a nagy golyót érvelése ágyujából löni.

Gyöngéd óvatossággal lépett a leányhoz és mialatt annak fejét hevesen szoritotta oda keblére, egy édesanyai gondos csók elczupant a Sarolta vastag hajfonadékaira.

Fölkengedett a szive Saroltának is ily hatalmas nyilvánulására az édesanyai szeretetnek; hirtelen lehajolt és lehulló könnyével egyszerre ért oda anyja kezére az ő csókja.

— Így . . . így szeretlek, édesem, Sári-kám . . . Te jó lány vagy; engedelmes lány a mamának, ugy-e? . . . Te kis ártatlan leányom . . . ma-holnap . . . no ne sirj . . . nem ma, se holnap . . . főköttő alá kell jutnod.

Végig-végig simogatta a Sarolta hamvas arcát, míg érző, szigorú szive dobogott; nem tudta a hangot megadni nagy munkájához.

Sarolta látszólag lemondással bámult a kis asztalka csillagos terítőjére; agyában, szívében, egész lényében örületes tánczot jártak a visszás gondolatok. Nem volt képes arra, hogy eltalálja gondoskodó anyja célját.

— Gyönyöröm, én édes kis lányom . . .

— és simogatta a szeplős-hamvas arcot — te okos lány vagy, látom. Nem bánom; no nem bánom, papád sem bánja, ha Rebök eljár a házhoz . . . no, ne ugorj fel . . . nem bánja egyikünk is . . . de mit érsz el vele

. . . Jó, ha udvarol, ha azt mondja is, hogy szép vagy . . . ezt sokan mondják, mindenkitől hallhatod . . . én is mondom, a papád is mondja . . . De feleségül nem vehet.

— Tudom, mamám; ő keresztény, én pedig csak zsidóleány vagyok.

— No látod, pirinyóm; milyen okos az a te szép eszed, édes. Az . . . ő keresztény, te pedig zsidó.

— De mégis szeretem.

A leány arcára kiült a dacz haragos pirja; keble nagyokat hullámozott, ajkai megnevdesültek és ténylettek, — egész arcza sugárzott, mikor felállt.

— Szereted . . . szereted . . . De abból meg nem élsz. Én is szerettem fiatal lánykoromban a deli várnagyot, de a felesége nem lehettem, mert az is keresztény volt.

— És mégis az övé leszek, ha hitetlen lenne ir.

— Övé? Az övé?! — Az elfojtott düh reszketeggé tette a gondos mama hangját. — Jól van; dobd, csak dobjad oda magad neki, mint egy utolsónál utolsóbb. Éhség, nyomor, inség kinez meg oldala mellett.

— Oh, az jól fog esni nekem.

— Jól-e? Hát jó. Hát csak vigy a sirba engem is, beteges papádat is. De miránk ne számíts; ha veszni indulsz, vessz el! Megüljük a gyászodat, pusztá földön; mert gyász már az életünk is melletted, te bolond lány . . . te Sári!

— Ha gyász, anyám, az életük, szabaduljanak meg tőlem; — szölt határozott hangon a leány.

Kinos sejtelem fogta el a gondos mama lelkét. Ez a leány nem jót forral agyában. De vigasztalódott. A méreg érintette a leányt. A nyomor képe ott vonult el messze-ható lelki tekintete előtt; a dohos, nedves

kis szoba, folytonos kalapálás zajával, erős börszagával, talán goromba inasokkal; dübös lábszíjjazó gazdájával . . . A szülök örökös átká, a pusztá földön megült nyolcnapos gyász . . . Ő meghalt . . . elveszett.

Nehéz sóhaj hagyta el keblét és kiáradó könnyeiben, mintha egy valósággal eltűnő szép álmot, egy elűzött szerelmezt siratna; elvesztett, megtagadni kényszerült szerelmét siratná.

II.

A tágas műhelyben görnyedve dolgoznak a sovány szabósegédek. A beözönlő napsugarak bántó fényt vetnek a csillagó nagy ollókra, a vékony acél varrótükre, a vasalók felfordított, fényesen sima fenekére. A mester: a Sarolta papája, a jószívű, gyöngye idegzetű Feuereisen, szorgalmasan szabja a kabátnak valót a végposztóból. Mellette fölhangzik éles füttye egy jókedvű legénynek; valami új csárdást fúj, mit a „Kör-bál“-ban olyan szépen huzott a muzsikás banda.

Serényen zakatolnak a varrógépek gyorsan forgó kerekerei; idegizgató, lármás kerepeléssel öltik a ruhadarab szegélyére a vékony, apró, egyenletes varrásokat.

Egy pillanatra hirtelen elnémul a zavaros zaj a műhelyben; a legények, mintha katonák, vagy apró iskolás gyermekek lennének, egyszerre ugranak fel munkájuk melől és halk köszöntéssel üdvözlik a belépőt.

— Oh kedves doktor ur-öcsém, csak tessék beljebb sétálni, — üdvözli Feuereisen ur a vendéget, mialatt figyelmes udvariassággal annak kabátjáról egy pelyhet lecsipett, — csak tessék kérem, tessék.

(Vége. köv.)

565 szavazattal 372 ellen, vagyis 193 szónyi impozáns többséggel dr. Kola Jánost biztá meg, hogy képviselője legyen a törvényhozó testületben. — Ez az eredmény a szabadelvű párt elveinek térfoglalását jelenti; elismerő kritikája ez annak a helyes politikának, melyet a szabadelvűpárt követ; egyuttal következtetni enged arra nézve, hogy mimódon fog alakulni jövőben az általános választások képe. — A nemzet többsége akkor sem fog csillogó vágyak, hiu ábrándok után futni, hanem az egyedül biztos utat, azt, amelyet a békés és fokozatos fejlődést biztosító kiegyezés jelöl meg, fogja követni.

A szavazás délutáni órákban fokozódó érdeklődés mellett folyt. Az izgatottság nőtön nőtt. A városháza bejáratánál a pártok tanyáján egyre szaporodtak a hullámzó tömegek. Hat óra felé alig lehetett mozogni a városháza előtt, melyet egészen eliepett a választás eredményét nyugtalanul váró közönség. Minden irányban kocsi robogtak. Szavazati joggal bíró elmaradt polgártársak után rohantak kapacitáló képességükről ismert ifju elvtársak. Emitt már vezetik is karonfogva fel a beteg béna szavazót piros tollas függetlenek. Hiu erőlködés. A függetlenségek ugyan hamis adatokkal igyekeznek felvilányozni a kétségbeesettkedélyeket. Csak csekély kisebbséget hirdetnek a tömegek között, melyek elhiszik vakon még azt is, hogy Bakonyinak már többsége van.

Pedig a szabadelvűpárt hirhordói perczről perczre nevedő roppant többséget hirdetnek ujjongó örömmel a kíváncsi kérdezősködőknek. Mikor legkevesebb volt Kola János többsége, akkor is 120 volt a különbség. Délután, mikor Bakonyi pártjának java ereje, Kossuth-utca szavazott és már csak az elmaradtak szavaztak mindkét párton, árként szaporodott a szabadelvűpárt többsége.

5 óra 15 perczkor :

Kola Jánosnak 472, Bakonyinak 324.

5 óra 30 perczkor :

Kola Jánosnak 485, Bakonyinak 324.

5 óra 45 perczkor :

Kola Jánosnak 502, Bakonyinak 337.

6 órakor :

Kola Jánosnak 524, Bakonyinak 357.

6 óra 30 perczkor :

Kola Jánosnak 547, Bakonyinak 362.

7 órakor :

Kola Jánosnak 562, Bakonyinak 370.

Ez alatt a városháza előtt összegyűlt közönség, mely már tisztában volt a szavazás eredményével, folyton és lelkesen éljenezte dr. Kola Jánost. — Hét óra 10 perczkor lett vége a szavazásnak. Pár perczrel később a városháza nagyterme ablakából kihirdette Buzás Elek választási elnök az eredményt. Viharos éljenzés zúgott fel ez örvendetes hir hallatára.

Zádor Lajos, a kossuth-utcai szabad elvűpárt elnökének vezetése alatt küldöttség ment a győztesért, a ki rövid idő alatt meg is jelent. Utjában az éljenzők nagy tömege kísérte, zászlókkal s cigány-zenekar mellett, a mely a Rákóczy-indulót hangoztatta, megmagszakítva a fölhasznált éljenzők által. Mikor a győztes a városháza nagytermébe belépett, hatalmas éljenzés zúgott föl. Ennek lecsilapulta után Buzás Elek választási elnök üdvözölte dr. Kola Jánost, kívánván neki erőt és egészséget annak a bizalomnak a gyakorlásához, a melyet készséggel adott kezébe a szabadelvűpárt.

Dr. Kola János meghatottan válaszolt. Hálás örömmel fogadja — ugymond — e megbízást, melylyel őt polgártársai megtisztelték. Ez a legmagasabb kitüntetés egy állampolgárra nézve. Választói ma szép győzelmet vívtak ki; ebben ő magának semmi

érdemet nem tulajdonít. A győzelem polgártársai és általuk a szabadelvűségé, — az országos szabadelvű párté a diadal. Midőn a mandátumot kezébe veszi, hűséget fogad, hogy a szabadelvű párt zászlójához törhetetlenül fog ragaszkodni és a kezébe adott zászlót hűséggel fogja lobogtatni. Kéri választóit, tartsák meg őt jóindulatukban, — valamint ő is a legszivesebb köszönettel, hálával öleli magához őket. Köszönetet mond a választóknak a kitartó küzdelemért, a választási bizottságnak feláldozó buzgalmaért.

Zengő éljenzés követte a választókkal megtelt nagy teremben az új képviselő szavait, akit mindenki sietett vele kezét szorítva üdvözölni. Majd egyik nyitott ablakhoz lépett dr. Kola János és beszélni kezdett a városháza előtt várakozó és folyton éljenző tömegnek. Néhány éretlen ember arról a párt-ról, mely a vélemény szabadságot folyton nyelvéen hordozza, támogatva az épen munkából jövő aprószeregyerekektől, zajongással próbált kellemetlenkedni a hallgatóság-nak. Hiába.

Dr. Kola János tulharsogta a gyerekek süvöltését és a komoly polgárság éljenzése mellett körülbelül a következőket mondotta:

Tisztelt polgártársak!

A mai nap Debreczen város III. választókerületének, a szabadelvű pártnak fényes győzelmét jelenti. Mindig hálás leszek a bizalomért s biztosítom önöket, hogy a III. kerületi szabadelvűpárt zászlóját mindig büszkén fogom főnhordani. Végül kérem önöket, hogy a milyen csendben folyt le a választás, éppen olyan csendben oszoljanak szét. Isten tartsa meg önöket és kérem, — tartsanak meg engem továbbra is jó indulatukban. Éljen a szabadelvűpárt!

Szünni nem akaró éljen hangzott föl beszédjére, azután a tömeg lassanként szétoszlott.

Bankett a győzelem öröme.

A III. választókerület fényes, páratlanul álló győzelmé öröme este 9 órakor áldomás ivásra gyűltek össze pártunk tagjai az „Angol királynő“ termeiben. Az étkezés étlap szerint volt. A kitünően sikerült társas vacsorán ott voltak a debreczeni szabadelvűpárt összes vezérférfiai és számos előkelő polgára e városnak. Megjelent az épen Debreczenben időző György Endre is.

A felköszöntők sorát Lengyel Imre, a debr. szabadelvűpárt elnökhelyettese nyitotta meg. A szabadelvűpárt tagjainak kitartása, elhűsége szerezte meg — ugymond — a mai napnak ezt a fényes, általunk nem reményelt' az ellenfél által nem hitt győzelmét. Élteti a megválasztott új képviselőt, dr. Kola Jánost.

Dr. Kola János emelt poharat ezután. A mai győzelem a szabadelvűpárt győzelmé és minden egyes választóé, akik a párt lobogóját győzelemre vinni segítettek. Pedig sok ellenféllel kellett megküzdenünk. Küzdeni egy hazafias függetlenségi párttal, melyet tisztelet, becsülés illet; küzdeniök kellett olyan árnyalatok ellen is amelyeknek ama párton nem volna szabad helyet foglalniok; mert azok a reakciót szolgálják. Hazánk-nak a magyar államnak javára, boldogítására élteti az országos és a debreczeni szabadelvűpártot.

Nemes Kálmán, a III. kerületi szabadelvű párt elnöke boldognak érzi magát, hogy a III. kerület ma egyikét aratta a legszebb győzelmeknek, melyeket valaha kivivott. A kerület törhetlen elhűséggel kitartott választó polgáraitra ürti poharát. Zádor Lajos Nemes Kálmánt, Márk Endre gr. Dégenfeld József főispánt, ki maga is e kerületben választó polgár, Nemes Kálmán Simonffy Imre polgármestert, Lengyel Imre, tiltakozva az ellenzék azon gyanúsítása ellen, mintha parancsszóra jöttek volna szavazni Debreczenbe azok a szabadelvű pártiak, kik időközben innen elköltöztek, ezeket élteti, a kik a párt intező bizottságának egyszerű fölkerésére fáradtak ide, hogy polgári jogukat gyakorolhassák.

Dr. Popper Alajos Buzás Eleket és Kola Jánost, dr. Kola János a választó bizottságot és annak elnökét, Buzás Eleket, Márk Endre Zádor Lajost, Bornyász József Lengyel Imrét, Márk Endre György Endrét, dr. Popper Alajos dr. Király Ferenczet köszöntötte fel.

Dr. Kola János miután Debreczennek már két orsz. képviselőjét felköszöntötték, a hazafias ellentelt képviselő Thaly Kálmánt éltette, akit ő olyannak ösmer, hogy soha sem fog arra az utra térni, ahol a reakciót szolgálják.

Dr. Király Ferencz Nemes Kálmánra és Zádor Lajosra, Bornyász József gróf Dégenfeld József főispánra, Zádor Lajos Márk Endrere és az intező bizottság tagjaira, Biró József a sajtó munkásaira, Rásó Gyula alispán Eritz és Kugler vasuti felügyelőkre mondottak felköszöntöket.

A legnagyobb hatást György Endre vezércikknek beillő remek pohár felköszöntője keltette. Szólott arról a mély rokonszenvről, amely őt Debreczenhez fűzi. Ennek alapja forrása. nem csupán az egyéni érzet, hanem az az igaziliberálizmussal való közösség, melyet „debreczeni liberalizmus“nak is nevezhet. Az a liberalizmus, melyet nem könyvekből tanulunk, amely nem elvekből indul ki, hanem alapul azon a természetes bazison, mely a haza földével van összekötve, — amely sokféle változásokat eltűr, de ahoz minden változások között ragaszkodik, hogy itt ezen a földön mi akarunk urak lenni. Ez a liberalizmus lengi át a pusztaszeri szerződést ez lengi át alkotmányunkat. —

Ez biztosította mindig a nemzet fejlődését, és minden nagy nemzeti katasztrófánk ez ellen elkövetett bűnünkől származott, és azután atyánk mindig a jogok kiterjedésével mentették meg a hazát. Oseink mindig a liberális politikához ragaszkodtak; ezt kell követnünk nekünk is. Ennek a liberális politikának, mely vérrel van megpecsételve, mely az életnek a magyar faj élete érdekéből van merítve, leghivebb képviselője Debreczen polgársága. Nem az fogja az ország jövőjét vezetni, aki nagy hangu frazisokat hangsúlyozta; — Debreczen az általános jelszavak után sohasem indult, — mindig a kritikával telt, a skeptikus liberalizmusnak volt talaja Debreczen. — Ezzel a liberalizmussal lehet kivívni a nemzet jövőjét. Miként az ősi római büszkén mondotta „civis romanus sum“, — ugy a debreczeni polgár is teljes joggal hangoztathatja: „civis debreceniensis sum“. Ez az erős, férfias öntudat őt is megával ragadja, őt is fölemeli. Valshányszor Debreczenbe jön, — nem érzi magát idegennek. Ez irány, a liberalizmus szolgálatában ő is büszkén vállalja magát debreczeni polgárnak és mint ilyen élteti Debreczen legelső polgárát, Simonffy Imre polgármestert!

A bankettező társaság Rác Károly zenéje mellett éjfélig maradt együtt.

NAPI HIREK.

— Megfelebbezett határozat. Dicsőfi József ev. ref. lelkész és társai bizottsági tagok megfelebbezték azt a közgyűlési határozatot, mely a prot. árvatartó alapból a mult év végén, az egyházakkal történt közös megegyezés következtében a városnál visszaradt 10,000 forintnyi összegre nézve oly módon rendelkezett, hogy az, — illetőleg a kezelési költségek és a protestáns árvák között ez évi első negyedben kiosztott segélyek levonásával 7000 frtra rugó összeg „városi árvatartó alap“ név alatt továbbra is a város által kezeltessék mint külön alapítványi tőke. Fellebbezők nemcsak ezt a 7000 frtot, hanem az egész 10,000 frtot követelik; holott mint említettük abból egy bizonyos rész szabály szerint illetve mint kezelési költség a városháza pénztárát; másik rész pedig épen az ev. református egyház kérésére fizettetett ki olyan árvák részére, akiket már a ref. egyház által átvett árvatartó alapból kellett volna új év után segé-

Eleket és választó bizottság Eleket, József József György Endrét, Ferenczet kö-

Debreczennek szöntötték, a Kálmánt hogy soha a reakciót

Kálmánra József gróf Zádor Lajos tság rajaira, Rásó Gyula felügyelőkre

György Endre felköszön- nély rokon- fűzi. En- az egyéni zmuszal való

realizmus"- nus, melyet nem elvek- a természe-

l van össze- sokat eltür, t ragaszko-

arunk urak a pusztaszeri yunkat. — fejlődését,

trófának ez mazott, és terjedésével

mindig a ; ezt kell berális poli-

gpecsételve, ete érdeké- selője Deb-

gja az or- gy hangu brecczen az indult, —

ikus libe- czen. — ni a nem- büszkén

gy a hangoztat- . Ez az ragadja, brecczenbe

. Ez irány, büszkén és mint gárát, Si-

Károly t.

Dicsőfi bizottsági állási ha- alapból a tét kö- városnál

összegre hogy az, tek és a negyed-

lyezni. Az egész 10 ezer frtnak követelése már csak azért sem jogos, mert a prot. ár- vartartó alaphoz idők folyamán több olyan kisebb hagyomány csatoltatott, mely a vég- rendelkezők intentiója szerint egyszerűen „városi árvák“ gyámolítására fordítandó, fe- lekezeti különbség nélkül.

— A városháza építése. A belügyminisz- ter tudvalevőleg jóváhagyta azt a közgyü- lési határozatot, mely a városháza kiépítésére beadott tervek közül Hawranek és Adriányi műépítészek terveit fogadta el. A városi ennek következtében és a pályázati föl- tételek értelmében megbizta Hawranek és Adriányi építészeket, hogy a részletes ter- veiket és költségvetést legkésőbb f. évi októ- ber 1-ig készítsék el, egyúttal őket bizta meg az építés vezetésével, szóval az összes műszaki teendőikkel. Körner Adolf tanács- nokot és Stáhl Géza h. főmérnököt pedig felhívta, hogy az új városháza fölszerelésére és bebutorozására vonatkozólag minél előbb javaslatot adjanak be. A teremtő műépíté- szek a velők kötendő szerződés föltételeinek megállapítása végett ma városunkban időznek.

— Egy fiatal leány tragédiája. Fiatal még, alig 18 éves és lángolón szeret. Régen, két év óta ösmeri és szereti a fiatal embert, ki viszont szereti őt. Egymáséi még sem lehetnek. A szerelmes ifju és a leány szülei között támadt egyenetlenségek miatt nem is számíthattak a szülék áldására. A leányt szülei már oda is ígérték masnak. Erőszak- kal igyekeztek szétválni a szerelmes ifjak boldogságát. Megtiltották, hogy találkozza- nok. Romeo tehát sebzett szívvvel, fájó lélek- kel elment messze, messze a várostól. A Julia pedig itthon maradt szülei házában. Hat hónap telt el azóta, hogy utoljára látta szerelmes ifját. Hirt sem hallott felőle, nem tudta, hol, merre bolyong a nagy világban. Hat hó óta megtörte a bánat, a szenvedés, fonyadt napról-napra. — Hiába rajongta körül az udvarlók serege, egyiknek sem hallgatta meg szerelmi vallomását. — Hü maradt első szerelméhez; hü akart ma- radni a sirban is. Öngyilkosság gondolatával tépelődött és végre annyira elszánta magát, hogy meg is kísérelte öngyilkossággal sza- badulni ettől a szomorú világtól, ahol azt hitte, többé már nem nyílik virág, öröm az ő számára. H. Ilonka, — a boldogtalan terem- tés, egy hivatalnok leánya, ma reggel szüleinek lakásán alkalmas pillanatot felhasználva, gyufa odatot ivott. Szülei ép abban a percben léptek be a szobába, midőn a méreggel telt poharat ajkához emelte, — de már nem tudták megakadályozni, — hogy a folyadék egy részét ki ne igya. A gyorsan alkalmazott ellenszer segítségével mégis sikerült megmenteni életét. A szü- lék, kiket leányuknak ez a tette mélyen megrendített most már beleegyeznek abba, hogy leányuk boldog legyen azzal a kit sze- ret s kiért kész lett volna életét is felá- dozni. A messze járó fiatal embert már ma értesítették is, a szülők kik egyedül tudták tartózkodási helyét, hogy többé mi sem áll utjában boldogságuknak. Legyen övé a leány!

— A gépjavitó műhely építése. Szerdán közöltük a debreczeni vasuti gép és kocsija- vító műhely építésére hirdetett árlejtési pá- lyázat eredményét. Mint örömmel látjuk az ajánlatok között két debreczeni is van. Az egyik Tóth István, Balogh Mihály és Gers- ter Béla társvallalkozóké. 950,000 frt ösz- szegért hajlandók e nagyszabású építkezést végrehajtani. Azért emeljük ki ezt a körü- ményt, mert ehhez hasonló ajánlat még há- rom van, — és ezek közül kettő olyan vál- lalkozóktól, a kiknek bő alkalmuk volt meg- ismerkedni a debreczeni építési viszonyokkal.

Ezek négyen tehát a legrealisabb számítás alapján pályáztak. — Milyen rengeteg meny- nyiségű anyag lesz beépítve a gépjavitó műhelybe, annak illusztrálására elég fölemlí- tenünk, hogy csupán a vasalkatrészek tömege hetven vasuti kocsin, vagyis két hosszú teher vonaton lesz ide szállítható. A sok kisebb- nagyobb gyári épület között lesz egy, a melynek csupán a szélessége száz méter. — A műhelylyel csaknem egyidejűleg kezdik meg az állomás újjá építését, melyre nézve már a közel jövőben meghirdetik az árlejtést. A gépjavitó műhely építési költségei mintegy két millió frtra rugnak. Ezúttal a tervezett építkezésnek csak felére volt pályázat hir- detve. Ugyan ennyibe kerül az állomás ki- bővítése.

— Halálozások. Két gyászjelentést vet- tünk Az egyik tudatja Bloksay Józsefnek folyó hó 13-án délután 6 órakor életének 62-ik évében, hosszas szenvedés után bekö- vetkezett csendes elhunytát. Földi részei folyó hó 15-én délután 1/2 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint Kádas-utca 1892. sz. háztól a Szent-Anna- utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. A másik közli Kula Györgyné szül. Vadász Mária m. kir. államvasuti ellenőrnének folyó hó 13-án reggeli 6 1/4 órakor, életének 38-ik, boldog házasságának 20-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos fel- vétele után bekövetkezett elhunytát. Teme- tése folyó hó 14-én, délután 5 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint a Varga utca 2253. számú háztól lesz.

— Tiszai a halál torkában. Szerdán heves zivatar dult Nyiregyházán. A színház melletti vendéglőben időzött éppen akkor Tiszai Dezső színigazgató a nejevel együtt. A villám, mint a pesti lapok írják lecsapott a vendéglőben és agyon sulytotta a direktor közelében álló pinczért. Tiszaiak sértetlen maradtak.

— A „Zion“ mulatság. Vidám zenészo- tól, női ajkak gerle nevetésétől, jökedvtől csengett tegnap a „Margit“ fürdő díszterme. A mulatságot nem akarjuk itt lefesteni, mert arról ragyogóbb képet lehetne festeni, mint azt mi tehetnők. Azok a szép leányok és asszonyok, kik álmaikban újra ott keringtek a tánczforgatagában, ma fölébredve bizony- ságot tehetnek arra, hogy a legpazarabb, legédesebb álomnál is drágább, ragyo- góbb volt a „Zion“ mulatsága. — Jökedv, vidámság tükröződött le minden arcra, s a hölgyek, kik oly jól érezték ma- gukat, bizonyára meg fogják bocsátani tudó- sítónknak, hogy esetleg nevük nem lesz benn az alábbi listában. A mulatságon jelen vol- tak közül sikerült följegyezni tudósítónknak a következőket: Asszonyok: Lippmann Sámuelné, Weisz Sándorné, Kohn Izidorné, Burger Péterné, Márkus Miksáné, Steiner Józsefné, Hoffmann Sándorné, Kronovics Ig- náczné, Weisz Sándorné, Kohn Ábrahámné, Róth Miksáné, Maskovitz Ferenczné, Neumann Sándorné, Neuman Lipótné, Österreicher Jakabné, Darvas Ignáczné, Rózsa Lajosné, özv. Rosenzweig Ábrahámné, Glück Hermanné, Brück Józsefné, Klein Jenőné, Péterffy Be- nőné, Borgita Józsefné, Eichler Salamonné, Halmágyi Sámuelné, Turai Farkasné, Flei- scher K.-mné stb. — Leányok: Moskovitz Jozefin, Weisz Helén, Feldman Malvin, Dar- vas Hilda, Kohn Etelka, Kohn Lina, Kohn Heléna, Roth Matild, Neuman Kornél, Bor- gida Frida, Eichler nővérek, Brück Fanny, Brück Lina, Fleischer Juliska, Österreicher Berta stb. stb. stb. A mulat- ság a Magyarok kitűnő zenéje mellett a reggeli órákig tartott.

— A flumei polgármester lemondása. Ciotta János Fiume város polgármestere, a kit Debreczen város közönsége is a flumeiek felejtethetetlenül szép emlékü látogatása után diszpolgári oklevéllel tisztelt meg, — lekö- szönt állásáról. Természetesen, nagy szen- zációt és őszinte sajnálkozást okozott a le- mondás híre Fiumében. Az igazságos, liberális szellemű polgármestert mindenki tisztelte és

ezért nem is csoda, hogy távozását azon helyről, a melyen huszonöt évig működött, fájjalják. Valószínűleg, mint általánosan hi- resztelik, hajlott kora, egészségi állapota kényszerítették távozásra. Az is nagyon el- kedvetlenítette, hogy felesége, ősmert német írónő, közelebb meghalt. A megüresedett ál- lásra az egyedüli jelölt dr. Dall-Asta Sza- niszló ügyvéd, a ki a liberális nagygyűlésen Fiume vezetője volt. Dall-Asta javakorban levő, képzett és mindenütt tisztelt férfi. Ő volt vezetője, lelke a flumeiek debreczeni látogatásának.

— Villámütés. A szerdán délután duó zivatarok szerencsétlenségeiből a debreczeni határ egy részének is kijutott. Csak az is- teni gondviselészerű különös véletlen mentett meg száz ember a villám által való agyon- sulytástól. A Hortobágyról értesítik ugyanis lapunkat, hogy az ohati pusztá Telekháza nevű majorjában szerdán délután egy nagy dohánysimító pajtában száz munkás dolgo- zott. Villámolt és menydörgött erősen, Fried Leo bérlő ekkor azt az utasítást adta a munkásoknak, hogy menjenek szénát gyűteni. Az emberek alig hagyták el a hódályt, mikor vakító villám cikázzik végig az égen és nyomban rá iszonyu menydörgés rezegetteti meg a levegőt. Az utolsó munkás alig távozott tiz lépésnyire a dohány-simító épülettől, mikor lángokban állott az egész nádfüdeles alkotmány. A villám gyujtota fel, Szerencsére már akkor senki sem volt benne, Csupán egy közelben lévő gyermek szenve- dett sérülést a villámcsapástól. De ez is ki fog gyógyulni. A major szomszédos épületeit csak az mentette meg az elhamvadástól, hogy rögtön megeredt a zápor eső. A kár így jelentékeny, noha biztosítva volt a 70 öles pajta, valamint a padlásán felhalmozva volt gabona.

— Meghívás. A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1895-ik évi jun hó 14-ik napján d. u. 3 órakor tartandó közgyűlésbe. Tárty: adószedő ellenőr lemondása, esperes ur tel- késválasztás ügyében küldött levelének ha- laszthatlan tárgyalása, fontos folyó ügyek, okvetlen megjelenni sziveskedjék.

— A jég pusztításai. Tegnap este az időjárás hirtelen olyan hűvösre fordult hogy minden tavaszi felotó elökerült már u. i. azoknál akik régen zálogházra nem bíztak azok nyári megőrzését. E gyors időválto- zásnak a H.-Böszörmény és Hadház natarán tegnap délután keresztül vonult nagy jégeso volt az oka, mely az ottani gazdak sok szép reményét tette tönkre. A kár igen nagy.

— Találatott. Egy nickl óra talála- tott. Tulajdonosa kelő igazolás mellett at- veheti a III. ker. rendőrségnél.

Táviratok.

Az osztrák kormány bukása.

Budapest, junius 14. (A Debr. Ell. er. táv. Ér. d. u. 3 ó.) Bécsből érke- zett táviratok jelentik, hogy a kormány közeli bukását általában biztosra veszik.

A péksztrájk.

Budapest, jun. 14. (A „D. E.“ ered. táv. Ér. d. u. 4. órakor.) A péksegédek sztrájkja szünőfélben van, legtöbbben visszamentek munkaadóikhoz s megkezdték a munkát.

Ha a jogász szerelmes.

Az óra egymásután ütötte ki az időt, hogy kettő... három és Dongó Béla mindig az asztal mellett ült, szorgalmasan tanulva a római jog mélyeséges titkait, mi is az az obligatio s mi célja van tulajdonképen azoknak a sokszor hivatkozott legis actioknak. És mégis a mint az ősrégi tudósok véleményeit ohajtotta a maga fejébe beszélni, egyszerre csak előtűnik előtte Ő. Mindegy akár merre forgadta a lapokat, a hasas betűk mögül kitűnt két ragyogó szem, bíbor piros ajkak, szóval kibontakozott lassankint az imádott Mariska alakja. Mintha mondotta volna:

— Aranyos Bélácskám! Nem jobb volna-e ott a lugasban csókot váltani?

De a Dongó ur mégis leküzdé a kép által előidézett merengést. Oh, nagy dolgról van szó. A regényekben és a nyári szezon idejében actualis hirlapi kacskákban előjövő nagybácsi — ez a soha el nem enyésző tengeri kigyó — elmaradhatatlan szereplő leendő tisztelgetre méltó krónikában, mely hivatva lesz szomorú kimenetelénél fogva a sziklakat könnyekre és a dalos madarakat bubánatos indulókra indítani.

A nagybácsija a kinek van tömördek ropogós bankója, avval biztatta, ha sikeresen letezi az alapvizsgát, elviszi Tátrafüredre, a hová az ő kedves Mariskája nyaralni megy.

A kedves nagybácsi persze nem tudta, miért emlegette előtte Béla, hogy e fürdőt szeretné meglátogatni. Ha tudta volna, miért vágyakozik az ő egészséges kinézésű rokona a fürdőbe annyira üdülni?

Ezért ült a fentemlített jogász ur rettenetes elhatározással a könyv mellett, felkiáltva kemény szóval a római tudós buvárok nevét s enyhe lágysággal a Mariska nevét?

Oh sors, te költők által annyiszor megzengett esetlegesség! Ily sóhajra méltán fakadhatott a nemes jogász ur.

Valami bálou volt a napokban Béla ur. Valami segélyegylet javára adták a vidéken, ott talált görbén nézni Lengő Péterre, a kis csétei társadalom eme érdemes alakjára.

De Lenge Péter a kiről büszkén mondta rokonsága:

— Méltó volna a királyi tanácsosságra, nem oly könnyen vélte a dolgot

Bosszu! — így sohajtott, szólt, kiáltott magában.

A sánta tábornok és az ambiciózus borkereskedő örömet vállalkoztak a segédi szerepre. A borkereskedő vakmerően vetette meg a Halmerk Weiser cég utazónak kedvező üzleti ajánlatát, mely a műborra vonatkozott.

Leikesztette őt a segédi dicsőség. Az asszonykák epedni fognak a hős segéd egy mosolyáért; a nyugdíjazott tábornok felidézte emlékében a véres csatákat, melyeket állítólag átél.

A két segéd tehát párbajra szólította Bélát. És ő a becsületért kénytelen volt abban hagyni a készülést. Egy napja volt rá s ime, e napot is a párbajozással volt kénytelen eltölteni.

S mit ért ő avval, ha gyönyörűen a levegőbe lóttak, ha másnap nem készülhetvén, megbukott.

Oh e bukás! Az aranyos Mariska Tátrafüreden nyaral, az ő fürdőzése dugába dől. A kis angyal most elfeledkezik róla a leány szív könnyen felejt.

És ő magában buslakodva tört szívvvel ül újra szobájában.

Sohajt, jobban, mint a mennyire e körülmények között egy erősszívű lélektől várni lehet, panasz-szava elvész a kis szobába:

— Megbuktam az alapvizsgán, megbuktam a szerelemben!

Tanulság: Előbb az alapvizsga, azután a szerelem!

Varadi Ödön.

Adományok.

A nőegyleti árvaházra a Piacz utcáról. Gyűjtők: Csiki Lajosné és Sas Béláné ur-nők. Gyűjtött összeg 204 frt 10 kr.

Szikszay Józsefné 10 frt, — Vecsey Viktor, Kola Jánosné, Báró Josiocziné, Phoenix biztosító társaság vezérigazgatója. Gróf Dégenfeld József, Ujfalussy Józsefné, Sesztina Lajosné, Steinfeld Antal, Alföldi takarékpénztár 5—5 frt.

Rickl József, Neumann cég 3—3 frt.

Özv. Révész Bálintné, Vecsey Zoltánné, Benyáts Emil, Doszpoly, Tóth Béla, Leidenfrostné, Ormódy, Szabó Sándorné, Dr. Kemény Mórné, özv. Gölti Nándorné, Zádor Lajos, Vágó Andor, Neidlinger G., Biedermann József, Biró Józsefné, Csanak Józsefné, Szesztina Jenőné, Pongrácz Géza, Lamprecht Frigyesné, Balassa Károlyné, Heimann és Halmágyi, Kiss Albertné, Czéjény Ferenczné, Dr. Tihanyiné, Rosenberg Albertné 2—2 frt.

Francsics és Jóna 1 frt 50 kr, Szabó Zsigmond, Muraközy Lászlóné, Rott Lipótné, Kohn testvérek, Márkus Miksa, N. N., dr. Magos György, Rédl, dr. Reichard Manó, Stern testvérek, Katz Herman, Lusztig Károlyné, Freund Jenőné, Radnay Miksáné, Várady, Kohn Adolf, Tóth Ferencz, T. Matt, Gyenes Lajos, Györfly, Mayering, ifj. Pájer József, László Albert, Nagy N., — —, Tamassy Béláné, Szedlák József, Stern és társa, Csath Zsigmondné, Schöfer Nándorné, Czabáné, Löfkovits Arthur, dr. Weiss, Steier Gyula, Nagy Sándor ügyvéd, Ritter Ede, Márton Imre, Dopp testvérek, Örvényi Ottó, Varga és társa, Goldstein Karolin, Roséné, Wértheimer Katalin, Boros sirköraktára, Szekeres Antalné, dr. Fráter Imréné, özv. Fehér Hermanné, Kovács Gyula, Aron Miksa, Fonciére Debreczen, dr. Kardos Samuné, Mendelovics Lajosné, Nemes Gáborné, Buzágh János, Tóth Kálmán, Lövy Henrik, Sorger József, Havas Józsefné, dr. Fehér Ferenczné, Fischer Adolfné, Weiss Sándor, Tóth István, Jónás Lajos, Geiger Simon, Ries Lipótné, Geréby Fülöpné, dr. Nagellné, Schenk Jakabné, dr. Burger Péterné, Weiss Zsigmond, Félegyházy, Molnár Lajos, Kerekes Géza, Schwartz Vilmos, Schmied Samu, Gál Ferenczné, özv. dr. Kainné 1—1 frt.

Schwartz Dániel, Radeczky Józsefné, Kálnay, Kun Józsefné, N. N., Hartsteinné, Viz Jánosné, Stern Herman, Fich testvérek, Schwartz, Kurian Gyula, Békés, N. N., Katz Jakab, Tannenbaum, Dálnokiné, Kutas, Neumann Samu, Richmann, Klein Gizela, Bognár Dávid, Janatka Lajosné, Sándor Gizella, Berger H., Felbisz Sebestyén, Lusztig, Isinger Jánosné, 50—50 kr.

N., N. 30 kr., — N. N. 30 kr., — N., N., N., Scheine, N., N., Csáthy Lajos, Hegyesy 20—20 kr., N., N., N., 10—10 kr. Lám kereskedő 6 pohár, Szappangyár 3 kiló szappan, Kiss Lajos kereskedő maradékok, Besenczky Kálmán maradékok, Mocsáry Lajos 6 csupor, Plank kereskedő ruhanemű tárgyak, Erdei Mihály 6 drb kötény, Schönberger Vilmos 12 pár harisnya, Blattner Gyula 6 drb tányér, Löw Zsigmond 6 pár harisnya, Faller 6 pár harisnya, Sziift Aladár ruhaneműek. — A szives adakozók fogadják az árvák nevében a nőegylet hála-köszönetét.

Goldmár király.

— Regény. —

Irta: Sz. Buday Etel.

Folytatás.

Nem tudom miként jutottam ki szobájából, csak arra emlékszem, hogy öreg barátom védő karjai fogtak fel az ajtón kívül midőn erőtlén össze estem.

Szegény gyermekem — mondta ő később mikor eszméltre tértem — mennyire megijesztett, de meg a grófot is. Tudja-e, hogy ketten hoztuk szobájába és ő nem engedte, hogy cselédek hijak segítségül. Még hagyta, hogy ma pihenjen s el ne utazzék.

Ennek dacára tudattam a gróffal, hogy távozni akarok és egy óra mulva igazoló irataimat kézhez kapva, felmentve állásomtól, eltávozhattam.

Fájó szívvvel bucsuztam el drága kis növendékemtől, jó barátuémtól, kik nekem igen kedvesek voltak s még egy utolsó bucsu pillantást vettem ablakomból, azon bájos szép vidékre, hová lelkeim mindig vissza fog vágyódni, azután elérzékenyülve lesiettem a rám várakozó fogathoz és mennyire meg voltam lepetve, midőn a kocsis helyett, az öreg Mihályt, a gróf komornikát találtam azon izenettel meg bizva, hogy a gróf, mielőtt elmennék még beszélni óhajt velem.

— Most rögtön? — kérdém e különös izenet miatt, elkomorulva.

— Ha nincs terhére a kisasszonynak, ugy mindjárt mostan keresi a méltóságos gróf. Különös érzelmektől zaklatva, mentem vissza a lépcső bronz karfájába erőtlénül fogózva.

Ugyan azon a helyen álltunk egymással szembe, hol azelőtt egy pár órával találkoztunk.

— Sára! — mondá ő bensőséggel — hát, lett volna lelke elhagyni a midőn szintén szeret?

— Uram! — kiáltottam közbe, égő arcom kezeim közzé rejtve.

— Ó maga büszke kis teremtes!... Önhit kis jószág!... Hát másba nem tételhet már fel, semmi jót, semmi nemest? És nem hiheti, ha a szív igazán szeret, szerelemért áldozni kész mindent... közvéleményt, előítéletet.

Édesem.....

— Éppen jókor jövök — rontott a szobába e szókkal Linka grófnő — elég jókor, hogy egy nagy igazságtalanságot megakadályozhassak.

— Nem értem mit akarhat grófnő — szólt keletlen megütközéssel a gróf.

Hogy e kisasszonyt, mielőtt végleg távozna, megszámloltasa a gróf azon elsikkasztott iratért!

— Kérem grófnő, csak több kimélettel viseltessék a kisasszony iránt. Ugy is már, éppen sok igaztalanságot kellett eddig is itt eltűrnie... Sára kisasszony szólt hozzám gyöngéden — lesz szives felvilágosítást adni, a mások megnyugtatóására és az önmaga igazolására, hogy mily természetű irat volt a mit az éjjel a könyvtárból elvitt.

— Hogy mit tartalmaz azt nem közölhetem; de hogy engem illetett jogosan csak egyedül, erre szavamot adom.

— Elég kisasszony! Nem szükség többet mondania, én teljesen megbízom szava igazságában s akarom, hogy mások is megbizanak. Kérem, most hadjon magunkra, egy kevés beszédem van a grófnővel, de elne utazék, várja be további rendelkezésemet.

Szobámba húzódtam, a kastély és boldogságtól gyötörtetve, mely mint váltakozó napsugár, csalán játszott velem.

Alkonyatkor nagy sürgést észleltem a kastélyba, mely mint tudtam kitalálni, de mit később felfejtett Rózi azon hírrel, hogy a grófhölgyek elutaznak s már egy igaz szekér, töröndjeiket ki is vitte az indóházhoz.

És e hír hallattára ugy éreztem, mintha egy nehéz sötét, vilámmal telt felhő vonult volna el a kastély felől, mely még az én lelkeim is megkönyitette.

Alig hogy élvezhetém e megkönyebbülést, már hozzám Linka grófnő és felzavart rövid nyugalomból ezen szavaival:

— Mielőtt távoznám, még volna egy komoly szavam kegyedhez.

— Tessék szólni hallgatom.

— Kegyed tulkegyes, — mondá guny-nyal. — De térjünk a dologra.....

— Én is igen óhajtom — vágtam vissza.

— Ma kegyednek nyert játszámja volt a gróffal szembe, és én e miatt itt is hagyom a kastélyt. Nem tudnék itt maradni, hol tudtommal történt az igazságtalanság. Tehát a gróffal sikerült elbánnia, de nem én velem és engem nem tudott elámitani, ugy annyira nem, hogy követelem még most is,

a magam, mint a grófné nevében azon irat kiadását, melyet jogtalanul magánál tart. És most még inkább kívánom, mivel megtudtam a grófnétől, hogy azon iratot, mint jogos tulajdonát, ő maga rejtette a kis könyv táblája alá.

— Igy még inkább tudhatja a grófnő, hogy ez irat valóban engem illet.

— Miképen illethetne egy Danon Sárát egy Csáthy grófnő irata?

— Én erre nem akarok felelni, habár megfelelhetnék is, és feleletért Csáthy grófnőhöz utasítom, ő szolgál majd felvilágosítással.

— Kisasszony! legyen már egyszer vége a sok komédiának. Beszéljen őszintén, hogy megértsük egymást. Azt csak el nem tegadhatja, hogy vett magához a könyvtárba egy oly iratot, mely előzőleg soha nem volt tulajdona, s így az senki másé nem lehetett jogosan, mint a Csáthy grófnőé. Azért hát csak adja vissza és mi megbocsátva bűnét, az igazságos törvény szigora által nem üldöztetjük. Hajlandó-e vissza adni szépszerrel.

— Amellett maradok a mit joggal is tehetek, hogy vissza nem adom.

— Kisasszony! Én az erőszaktól sem riadok vissza s ha kell elveszem kegyedtől az iratot erővel is.

— Én meg e fenyegető eljárásának keresztül vételére meggátolom a val, hogy megsemmisítem ez egyedül csak engem érdeklő iratot, mielőtt tölem erőszakkal elvehetné.

— Tegye kisasszony! de azután ám lássa, mily kelepcebe kerül ez által.

A grófné magához kérette Varsányi grófot oly czébből, hogy az egyedül általa ősmert, ellopott irat tartalmáról felvilágosítva. És azt hiszem, ez által lényegesen meg fog változni ön irányában a gróf nézete s elfogja binni, habár Istentudja mi czébből is, hogy még sem a saját iratát kaparította magához.

E hír kétségbe ejtett és elcsüggedésem Linka grófnő észrevéve így szól, lenéző fölényel végig mérve.

— Ugy-e bár, nem kellemes a hír amit közöltem? Nos, most már tényleg hajlandó lesz, az iratot szép szerrel is ide adni.

— Most meg már még kevésbé, habár meg is vagyok e hirtől rémülve: de nem magam miatt, hanem a grófért.

— Még most is ráér kegyed meséket szólni még is, midőn már a színjáték a végéhez közeledik? ... Hadja a komédiát! Iskább adja ide az iratot.

— Már mondtam, hogy nem adom ... nem ... nem soha!

Az indulattól reszkette kaptam ki keblemből az iratot s hirtelen az égő gyetyához tartottam.

A grófnő mint örjögő furia hozzám ugrott, de akkor már égett, lobogó lánggal az irat kezembe.

— Adja ide! Adja ide!

Sikoltott vadul s midőn látta, hogy az irat, szenesedve össze zsugorodva, egygyes szikrázó tűz csikokkal van már csak kezembe, rám vetette magát mint örült és e váltáságos pillanatba, lépett be a gróf.

Első tette volt, a felbőszült nőt elrántani tőlem, azután a levegőben szállingoló papir hamvakat meglátva kérdezé:

— Mi történt itt, ki égette el az okmányt?

Én! — válaszoltam a felindulástól elfolytattan, nem is merte szemembe tekinteni, félttem, hogy büszke szemembe, a megalázott önérzet kifejezésével találkozom.

— És miért tette ezt?

— Mert mint saját tulajdonommal, tetészemre rendelkezhettem.

— Kisasszony! hisz az a papir egy millió értéket képviselt.

(Folyt. köv.)

Közönség köréből.*)

Köszönet és nyilvános nyugtató. Az iparos iskolai ösztöndíj összeg gyarapításához kegyes adományokkal járultak özv. Szikszay Józsefné 6 nagysága egy darab csász. arannyal, Huber József ur a szabó, szűrszabó és kalapos társulatok részéről 15 forinttal. Fogadják az iparos tanoncz iskolai bizottság nevében hálás köszönetem nyilvánítását.

Dóczy Gedeon

iparostanoncz iskolai igazgató.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállalfelelősséget a szerk.

Közgazdaság.

Az amerikai érme- és értékvizonyok.

— Lexis W. göttingai tanár után. —

Irta: Hajdu József.

Egy 3%-os kölcsön kibocsátása ellen irányuló ellentállás által azonban az annyira szükségesnek látszó jegybankügy reformnak is el van az útja zárva. Tudvalevőleg a nemzeti bankok bankjegyeinek a letétben levő szövetségi adósságlevelek által kell hogy fedeztessenek, a melyek azonban névértékük 3/10-ével lesznek számításba véve. De a bankok által letett értékpapírok főleg 4%-os adósságlevelekből állanak, a melyek már 1889-ben 129 3/4-es árfolyamot értek el. Miután ezek 1907-ben pari értéken visszafizetendők, ugy lassan-lassan lejjebb kell szállniok és a bankok ennél fogva, hogy jelentékeny veszteségektől mentve legyenek, kénytelenek lesznek letétjüket a „Comptroller of the Currency-nél minél inkább csökkenteni és ezek szerint saját bankjegykibocsátásukat is minél inkább korlátozni, különben is ezek a jelen körülmények között már ugyszólván semmi jövedelmet se hoznak, mert a bankoknak az általuk kiadott bankjegyek összegének körülbelül 140 százalékát értékpapírokban kell tartaniok, a melyek az árfolyam értékek szerint csak 3%-ot hoznak és azokívül még nekik ezen összeg után évenként 1%-nyi adót kell fizetniök. Ez tehát a nyitja annak, hogy a bankjegyforgalom az Egyesült-Államokban nagyot hanyatlott. — 1873-ban 340 millió dollárt tett ki, 1890-ben elérte a legalacsonyabb fokot: 125 millió dollárt; az 1893-iki válság következtében ez év október havában ismét 183 millióra emelkedett és egy évvel később 172 milliót ért el, a mi 3755 nemzeti bank mellett még mindig felette alacsony összegnek tekinthető. A kormány szándéka most oda irányul, hogy a bankjegyeknek nagyobb hatáskört biztosítson, ellenben a szövetségi és kincstári jegyeknek cirkulációját megszorítsa.

A kincstári titkár első javaslata szerint, mely lényegében Eckel Currency Comptroller-sel meggyőző volt, szabad lenne a bankoknak tőkájuk 75%-nyi összegét bankjegyekben kibocsátani, a melyek többé nem adósságlevelekben, hanem névértékük 30%-ának megfelelő állami pénztárjegyek vagy 1890-iki kincstárjegyekben nyernének fedezetet. Miután ez a biztosítéki alap nem a bankjegyek beváltására szolgálna, ugy annak felhalmozása egyenértelmű lett volna egy ugyanoly nagyságu papir-pénzösszeg bevonásának és miután az állami bankoknak — azaz az egyes államok törvényhozása alatt álló bankoknak is — megengedtetnék ugyanazon feltételek mellett a bankjegykibocsátás a jelenleg fenálló 10%-nyi prohibíció adó elejtésével, ugy ezen terv szerint legalább 200 millió dollár papirpénz vonatnék el bankjegyek ellenében a forgalomból. A javaslat azonban már a képviselőházban hajótörést szenvedett és az elnök új javaslata oda irányult, hogy a kincstári titkár hatalmaztassék fel, hogy szövetségi- és államjegyekben, törlesztésül annyi dollárt vonhasson be, mint amennyit a nemzeti bankok az ujonnan kiadandó 3%-os adósságlevelekben letéteményeznének s p. ezen adósságlevelek teljes névértékében és nemcsak a bankjegy kibo-

csátásnál szokásos 90%-ra szállíttatnék. Ezen rendszer mindenestre a jelenlegi állapotok mellett javulást jelentene.

Mert a 3%-os adósságlevelek mint bankjegy fedezet tartósletére minden körülmények közt jobbnak bizonyulna, mint a 4%-os mert az visszafizetéseknel nem vonna maga után egy tekintélyebb árfolyam veszteséget és mert az adósságlevelek kellő méltatása és az adómérséklés a bankok érdekei a bankjegykibocsátásnál fokozottabb mérvben elősegítené. Másrésztől meg legalább a tulajdonképpeni papirpénz csökkentése kezdetét venné és ha ez a bankjegy szaporítása útján a forgalomban ki iz egyenlítődnék ugy mégis mindenha a pénzügyi felelőség egy része a bankokra háramlana, a mely most a szövetségi kormányt terheli. Azonban ezen terv nem talált a congresszuson kedvező fogadtatásra és így biztosnak látszik, hogy az új kölcsön mint 4%-os fog a kormány hatalmi jogánál fogva az 1875-iki törvény szerint kibocsátatni, Ha azonban az ezüstpártiak negatív értelemben ezuttal is bebizonyították hatalmukat, mindazonáltal mégis felette kétes, hogy pozitív programjukat: a szabad ezüst verést, valaha győzelemre fogják-e juttatni.

* Az érmelléki vasut meghosszabbítása.

Szilágy vármegyének nagy küldöttsége tisztelt Gencsy Sándor szilágy-somyói polgármester vezetése alatt Daniel Erő kereskedelmi miniszternél, a szilágy somlyó margittai vasut kiépítése ügyében. A küldöttség szónoka kifejtette a miniszter előtt, hogy mennyire szüksége van Szilágy-vármegyének erre a vasutra, s egyszersmind ötven-ezer forintnyi állami hozzájárulást kért a kiépítésre, amit a környék teljes elszigeteltségével okolt meg és azzal, hogy a vidék, különösen Szilágy-Somlyó, az állam részéről soha semmitéle előnyben nem részesült. A miniszter szíven fogadja a küldöttséget, a küldöttséget, a kért állami segítséget pedig a felhozott gkognál fogva kiállításba is helyezte, csak nem erre az esztendőre, mert az idei budget már eddig is túl van terhelve. A jövő évi költségvetésben azonban előirányozzák az összeget.

Debreczeni piac. Junius 11. heti vásárban g a b o n a n e m ü e k közül, piacra került b u z a 154.00 mm. 7.00—6.95—6.90 frt kétszeres 122.40 mm. 6.00—5.95—5.90 forint r o z s 105.00 mm. 5.80—5.70—5.60 frt. á r p a 87.00 mm. 6.00—5.15—5.90 frt. z a b 98.00 mm. 7.00—6.90—6.80 frt, t e n g e r i 154.00 mm. 7.00—6.95—6.80; ó t e n g e r i — frt, köles 7.50 — frt, köleskása 13.00 frt, burgonya 4.40 frt. r. Széna 100 kilónként, I. r. 3.00, II. r. 2.80, m o n t l i s z t 13.60, z s e m l e l i s z t 12.60 frt. L ó felhajtattott 375 darab elkelt 255 db. Szarvasmarha felhajtattott 766 darab elkelt 510 db.db. Sertés felhajtattott 950 db. elkelt 470.

S o v á n y s e r t é s páronként 6—12 hónapos 15—20 frt, 12—18 hónapos 20—25 frt, 18—24 hónapos 30—40 frt, öreg sovány 48—55 frt. Kővér sertés kilója 42—44 kr. 100 kiló ó szalonna 48—50 frt. Uj szalonna — frt. Juh, felhajtattott — darab. — Elkelt — darab. H u s á r a k: marhahus kilója 42, 44, —, —.50 52, 54 56. (kóser) 60 kr. Borjúhús 56—60 kr, sertéshús 48—52—56 kr. Juh hús — kr. — kr. Négyköbméter tölgytűzifa 12 frt, bükfa 13nyárfa 7 frt. Négy köbméter fa felvágása 2 frt — kr. beszállítása 1 frt. 20 kr. N a p s z á m á r a k: férfi ellátással 70 kr. ellátás nélkül 1 frt — kr. nő ellátással — 35 kr., ellátás nélkül — 55 kr. kr. gyermek ellátással 20 kr. ellátás nélkül 30kr.

A kis latri huzásai.

	Junius 12-én.				
Prága	9	42	79	62	86
Lemberg	57	46	22	70	86
N.-Szeben	49	58	52	21	17

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1895. május hó 1-től. —
Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyorsvonat)	reggel	8 ó. 40 p.
Budapest—Nagyvárad felé	délután	12 ó. 36 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé ¹⁾	délután	3 ó. 48 p.
" " " " " " " "	minden kedden	délben 12 ó. — p.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este	8 ó. 15 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8 ó. — p.
" " " " " " " "	éjjel	3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel	5 ó. 15 p.
Miskolcz—Kassa felé ²⁾	reggel	8 ó. 25 p.
Miskolcz—Kassa felé ³⁾	este	8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	délután	4 ó. 02 p.
H.-Büszörmény—Bü l.	m. á. v.-től reggel	5 ó. 48 p.
Sz.-Mihály felé	vásártérről " " " " " " " "	6 ó. 04 p.
" " " " " " " "	m. á. v.-től délután	3 ó. 57 p.
" " " " " " " "	vásártérről " " " " " " " "	4 ó. 10 p.
Füzes-Abony felé	m. á. v.-től reggel	5 ó. — p.
" " " " " " " "	vásártérről " " " " " " " "	5 ó. 13 p.
Ohat—Köcs—Polgár felé	m. á. v.-től d. u.	4 ó. 12 p.
Derecske-Nagy-Léta felé r. 8. ó. 35 p. és d. u.	4 ó. 22 p.	4 ó. 17 p.

¹⁾ P.-Ladánytól gyorsvonat.
²⁾ Közvetlen kocsi (Június 15-től Szept. 15.) Kassára.
³⁾ Közvetlen kocsi Miskolczon át Budapestre.

Budapestre érkezik:

a reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy. v. d. u.	1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 " " " " " "	sz. v. este 8 ó. 10 p.
az este 10 ó. 31 " " " " " "	reggel 5 ó. 45 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

a délután 3 ó. 47 p.-kor érkező sz. v. reggel	9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy. v. délután	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 " " " " " "	sz. v. este 7 ó. 05 p.
" " 2 " 40 " " " " " "	érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással) este 9 ó. 15 p.

Debreczenbe érkezik.

Budapest—Nagyvárad felől	délután	3 ó. 47 p.
" " " " " " " "	(gyorsvonat) este	7 ó. 09 p.
" " " " " " " "	éjjel	2 ó. 40 p.
Nagyvárad—P.-Ladány felől	reggel	7 ó. 41 p.
Csak P.-Ladánytól	reggel	4 ó. 55 p.
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel	7 ó. 50 p.
" " " " " " " "	délután	12 ó. 16 p.
" " " " " " " "	este	10 ó. 16 p.
Csak Szatmártól	este	7 ó. 45 p.
Kassa-Miskolcz felől ¹⁾	reggel	8 ó. 07 p.
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli	12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolcz felől ²⁾	este	7 ó. 40 p.
" " " " " " " "	(vásártérre reggel	8 ó. 09 p.
B.-Szt.-Mihály—	m. á. v.-hoz " " " " " "	8 ó. 17 p.
H.-Büszörmény felől	vásártérre este	6 ó. 35 p.
" " " " " " " "	m. á. v.-hoz " " " " " "	6 ó. 44 p.
F.-Abony felől vásártérre	délután	5 ó. 21 p.
" " " " " " " "	m. á. v.-hoz " " " " " "	5 ó. 30 p.
Ohat—Köcs—Polgár felől vásártérre	reggel	7 ó. 50 p.
" " " " " " " "	m. á. v.-hoz " " " " " "	8 ó. — p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u.	3. ó. 18 p.	

¹⁾ Közvetlen kocsi Budapestről Miskolczon át.
²⁾ Közvetlen kocsi (Június 15-től Szept. 15.) Kassáról.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő: **Eötvös K. Lajos.**
Helyettes szerkesztő: **Katona Imre.**

**Holnap szombaton és ezen-
tul minden szombaton este
8—11 óráig az**

„Angol királynő”

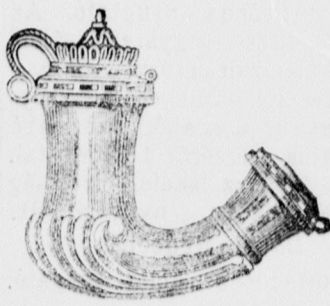
**éttermében a 89-ik gyalog-
ezred zenekara a karmester
személyes vezetése alatt**

**zene-estélyt
tart.**

A nagyérdemű közönség szives látogatásait kérve

kiváló tisztelettel

VILMOS LAJOS
vendéglős.

Adler-féle
tajtékpipák
és
szipkák
gyári árak mellett

kaphatók,

ugyszintén angol és solingeni aczél zsebkések és ollók, legjobb minőségű pénz és szivartárczák, férfi kalapok és nyakkendők

előnyös árak mellett beszerezhetőek

Szent-Királyi Tivadar

műipar-árak raktárában.

Koritnicza.

Klimatikus fürdő, gyógy- és hidegvíz-intézet,
(Liptómege, vasuti állomás Rózsahegy.)

Idény május 15-től szept. végéig.

Ezen vadregényes s természeti szépségekkel áldott hírneves fürdőhelyen 60 legnagyobb kényelemmel ellátott vendégszoba áll a t. cz. fürdőközönség rendelkezésére a „Duna” és „Theklalak” nevű villák tulajdonosánál, kihez a szobarendelések directe intézteni kéretnek. Saját kényelmes fogatok a vasuti állomásnál. Az elő- és utóidényben 30% engedmény.

Prospektusok ingyen és bérmentve.

Tisztelettel

Král András.

Pályázat.

A Debreczeni Jótékony Nőegylet által fentartott árvaház és iskola **nevelő- és tanítónői állására.**

A megválasztandó kötelessége lesz az árvaházban berendezett VI. osztályú elemi iskola vezetése, ezenkívül — az árvaházi szabályzat szerint — az árvák feletti felügyelet, azoknak ugy testileg, mint lelkileg kellő gondozása és képzése.

Javadalom: évi 360 frt készpénz, lakás és teljes ellátás az árvaházban.

A megválasztott nevelő- és tanítónő állását 1895. szept. 1-én tartozik elfoglalni.

Pályázók folyamodványukat, felszerelve a korukat, állapotukat, képesített-ségüket és testi épségüket igazoló okiratokkal **június hó 25-ig** alólírothoz adják vagy küldjék be.

Debreczen, 1895. május 25.

Veressné Szathmáry Teréz
nőegyleti elnök.

1335. szám
697. kb.

HIRDETMEYNY.

A nagymélt. m. kir. honvédelmi miniszterium az 1895. évi május hó 26-án kelt 27237/XVIII. sz. reu-dele-tével a debreczeni m. kir. 2. honvéd huszárezred laktanyáján szükséges külső meszelési munkák és eszeréptetőzet hely-reállítását 830 forint 50 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogana-tosításának biztosítása czéljából az **1895. évi június hó 23-ik nap-jának délelőtti 10 órájára** a Széchenyi-utczai honvéd huszár lak-tanya kezelőtiszti iroda helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A verzenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehaj-tásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 óráig a meg-jelölt irodában annyival inkább igye-kezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vo-natkozó műszaki művelet és részletes feltételek a megjelölt laktanyában és irodában, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1895. június hó 10.

**A m. kir. debreczeni 2. honvéd
huszárezred kezelő bizottsága.**

201.

Az

„ISTVÁN” gőzmalom társulat
örleményének

ÁRJEGYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megá-lapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módozatokra vo-natkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kiló	14.40
B. Szinte " aprószemű		14.—
0. Királyliszt		13.80
1. Lángliszt kivonat		13.20
2. 1-ső rendű zsemlyeliszt		12.60
3. Zsemlye liszt		12.20
4. 1-ső rendű kenyér liszt		11.80
5. Közép kenyér liszt		11.60
6. Kenyér liszt		10.80
7. Barna kenyér liszt		9.80
8. Takarmányliszt		8.80
11. Finom korpa zsákkal		5.—
11. " " zsák nélkül		4.80
12. Durva korpa zsákkal		4.60
12. " " zsáknélkül		4.40
Csirke buza zsák nélkül		4.40

A zsákok sulytartama tejsulyt tisztasuly-nak véve.

A. B. 0—6 számig	85 kiló.
7. és 8. szám	70 "
11. 12.	50 "

Debreczen, 1895. május 7.